

AI v davčnem svetovanju in kaj ponuja izobraževanje »AI ChatGPT TAXIN - Osnovni program, Hitri osnovni program, Stopnja I. in Stopnja II.

Datum: 9.2.2026

Avtor: mag. Franc Derganc, Taxin d.o.o.

Klavzula o avtorstvu in varstvu vsebine

Avtorstvo besedila, koncepta, metodologije, strukture programa ter vseh pripadajočih modelov, matrik in izobraževalnih vsebin je zavarovano.

Vsako razmnoževanje, povzemanje, prilagajanje ali uporaba vsebine v celoti ali delno brez predhodnega pisnega soglasja avtorja oziroma nosilca pravic ni dovoljena.

POVEZANI DOKUMENTI: Šola AI ChatGPT - TAXIN omogoča tri stopnje:

- A. [Šola AI ChatGPT TAXIN - osnovni program in Hitri osnovni program \(osnove\)](#)
- B. [Šola AI Chat GPT TAXIN - Stopnja I. \(usposobljenost kreiranja lastnega Agent\)](#)
- C. Šola AI Chat GPT TAXIN - Stopnja II. (konkretno sodelovanje po standardih [MPDN-RS:26](#))

Namen

Ta dokument sistematično prikaže ključna vprašanja in tveganja, ki se ob uporabi umetne inteligence (AI) odpirajo strokovnjakom v pravni, davčni in računovodski stroki (odvetniki, davčni svetovalci, računovodje).

Vprašanja so strukturirana po področjih odgovornosti, varstva podatkov, zanesljivosti, dokazljivosti, etike, postopkovne uporabe, ekonomike, organizacije in strateškega razvoja poklica.

Na tej podlagi dokument jasno opredeli, katera vprašanja naslavlja izobraževanje:

A) **AI ChatGPT TAXIN – Osnovni / Hitri osnovni program** ter

B) **AI ChatGPT TAXIN – Stopnja I,**

in s tem določi meje ter obseg strokovno varne uporabe AI v praksi.

Cilji

Cilj izobraževanja je strokovnjakom pravne, davčne in računovodske stroke zagotoviti postopno, sistematično in odgovorno uvajanje umetne inteligence v prakso – od osnovne operativne uporabe orodij do napredne strokovne in organizacijske implementacije po standardih MPDN-RS:26.

Programi so zasnovani po stopnjah usposobljenosti:

AI ChatGPT TAXIN – Osnovni program zagotovi temeljno razumevanje delovanja generativne AI ter varno uporabo pri enostavnih, rutinskih strokovnih nalogah (osnutki, povzetki, prevodi, strukturiranje informacij).

AI ChatGPT TAXIN – Hitri osnovni program je usmerjen v takojšnjo praktično uporabo v strokovnem okolju ter udeležence usposobi za varno, preverljivo in dokumentirano uporabo AI ob upoštevanju odgovornosti, zaupnosti podatkov in osnovnih kontrolnih postopkov.

AI ChatGPT TAXIN – Stopnja I nadgradi znanje v smeri samostojne strokovne implementacije, kjer udeleženci standardizirajo delovne postopke, oblikujejo lastne predloge in razvijejo specializirane AI-agente na podlagi internega znanja organizacije.

AI ChatGPT TAXIN – Stopnja II pa predstavlja napredno raven integracije, pri kateri se AI sistemsko vključi v procese upravljanja, notranjih kontrol, revizijske sledi in odločanja ter se uporablja v skladu z metodologijo in standardi MPDN-RS:26.

Preprosto:

Program A uči varne uporabe orodja, **program B** uči gradnjo lastnega sistema.

I. Ključna vprašanja, ki se strokovnjakom odprejo ob besedi »AI«

Uporaba umetne inteligence v pravnem, davčnem in računovodskem svetovanju ni tehnično, temveč primarno **odgovornostno vprašanje**.

Ne glede na uporabo orodij umetne inteligence ostaja **polna strokovna, civilna, disciplinska in morebitna kazenska odgovornost vedno na strokovnjaku**, ki poda mnenje, pripravi dokument ali sprejme odločitev.

AI orodje nima pravne subjektivitete, zato:

- ne more nositi odgovornosti,
- ne more nadomestiti strokovne presoje,
- ne more predstavljati razbremenilne okoliščine.

Z vidika poklicnih standardov se uporaba AI presoja po enakem merilu kot vsako drugo strokovno orodje: **ali je strokovnjak ravnal s skrbnostjo dobrega strokovnjaka in ali lahko svojo presojo naknadno dokaže**.

Ključna tveganja se zato nanašajo zlasti na:

- slepo zanašanje na avtomatizirane odgovore,
- nepreverjene pravne ali davčne podlage,
- uporabo neustreznih ali generičnih dokumentov,
- odsotnost dokazljive metodologije preverjanja rezultatov.

Posledice so lahko:

- napačen nasvet ali odločitev,
- odškodninska odgovornost,
- izguba zaupanja stranke,
- disciplinski postopek zbornice,
- procesna neuporabnost dokumentov.

Zato je pri uporabi AI obvezno zagotoviti:

- človeško validacijo vsakega rezultata (human review),
- preverjanje pravnih in dejanskih podlag v primarnih virih,
- dokumentiranje postopka presoje,
- revizijsko sled (prompti, verzije, kontrolni zapisi).

Operativna vprašanja in kontrolni mehanizmi

#	Tipično vprašanje	Ključno tveganje	Kontrola (metodika)	Dokaz
1	Kdo je odgovoren za napako AI?	odškodninska odgovornost	human review pred uporabo	podpis kontrole
2	Ali se lahko sklicujem na »AI napako«?	lažna razbremenitev	interna politika: AI = orodje	interni pravilnik
3	Ali kršim standard skrbnosti?	poklicna malomarnost	obvezna validacija rezultatov	checklist preverjanja
4	Ali je AI izpis dokazno uporaben?	procesna šibkost	personalizacija + pravna argumentacija	verzije dokumenta
5	Kako dokažem preverjanje?	nedokazljivost	revizijska sled (logbook)	AI dnevnik

V nadaljevanju so prikazana tipična vprašanja, ki se v praksi pojavljajo strokovnjakom pravne, davčne in računovodske stroke pri razmisleku o uporabi umetne inteligence (AI) pri njihovem delu.

Gre za vprašanja, ki ne izhajajo iz tehnološkega vidika delovanja orodij, temveč iz vidika **odgovornosti, zakonitosti, varstva podatkov, dokazljivosti in strokovne skrbnosti**, torej iz istih meril, po katerih se presoja vsako drugo strokovno ravnanje.

Ta vprašanja predstavljajo dejanske operativne in pravne dileme iz vsakodnevne prakse (svetovanje, priprava dokumentov, postopki pred organi, delo s podatki strank, notranje kontrole), na katere mora strokovnjak pred uporabo AI dobiti jasne, preverljive in dokazljive odgovore.

Na tej podlagi izobraževanja AI ChatGPT TAXIN sistematično obravnavajo posamezna področja tveganj ter udeležencem zagotavljajo metodologijo, kontrole in dokazne mehanizme za strokovno varno uporabo AI.

1. ODGOVORNOST (*liability-first mindset*)

- To je vedno prva misel.
- Kdo je pravno odgovoren za napako AI – jaz ali orodje?
- Ali se lahko sklicujem na »AI napako« kot razbremenilno okoliščino?
- Ali z uporabo AI kršim standard skrbnosti dobrega strokovnjaka?
- Ali bo sodišče štelo AI izpis kot strokovni dokaz ali kot mnenje brez teže?
- Kako dokažem, da sem rezultat preveril (revizijska sled)?
- 📁 **Strah:** poklicna odgovornost + odškodninski zahtevki + disciplinski postopki

1. ODGOVORNOST (*liability-first mindset*)

#	Tipično vprašanje	Ključno tveganje	Kaj gre narobe	Rešitev (metodika)	Dokaz
1	Kdo je odgovoren za napako AI?	odškodninska odgovornost	slepo kopiranje	human review	podpis kontrole
2	Ali se lahko sklicujem na "AI napako"?	lažna razbremenitev	napačna obramba	AI ni pravni subjekt	interna politika
3	Ali kršim standard skrbnosti?	poklicna malomarnost	nepreverjeni nasveti	obvezna validacija	checklist preverjanja
4	Ali je AI izpis dokazno uporaben?	procesna šibkost	nerelevantni dokumenti	personalizacija + pravna argumentacija	verzije dokumenta
5	Kako dokažem preverjanje?	nedokazljivost	ni revizijske sledi	logbook + prompt arhiv	AI dnevnik

2. ZAUPNOST IN VARSTVO PODATKOV (GDPR / poslovna skrivnost)

- Za pravnike in davčne svetovalce je to kritično.
- Ali smem v AI vnesti podatke stranke?
- Ali to pomeni prenos podatkov v tretjo državo?
- Ali AI ponudnik postane obdelovalec po GDPR?
- Kako zagotovim zaupnost davčne ali odvetniške tajnosti?
- Ali je uporaba javnih modelov sploh dopustna za občutljive zadeve?
- 📌 **Strah:** kršitev poklicne tajnosti, GDPR kazni, izguba licence

2. ZAUPNOST IN GDPR

#	Tipično vprašanje	Tveganje	Kaj gre narobe	Rešitev	Dokaz
6	Ali smem vnesti podatke stranke?	GDPR kazni	osebni podatki v javni model	anonimizacija	zapisnik anonimizacije
7	Ali gre za prenos v tretjo državo?	nezakonit prenos	cloud izven EU	EU hosting/DPA	pogodba
8	Ali je AI ponudnik obdelovalec?	napačna pravna podlaga	brez DPA	DPA sklenjen	evidenca
9	Kako zagotovim poklicno tajnost?	disciplinski postopek	deljenje spisov	klasifikacija dokumentov	politika varovanja
10	Ali so javni modeli dopustni?	visoko tveganje	občutljivi podatki	interni model	register uporabe

3. ZANESLJIVOST REZULTATOV (halucinacije, netočnosti)

- Strokovnjaki morajo zagovarjati pravilnost.
- Kako zanesljivi so pravni ali davčni odgovori AI?
- Kako pogosto AI “halucinira” vire ali sodno prakso?
- Ali lahko generira napačne člene zakonov ali neobstoječe sodbe?
- Kako validiram rezultat?
- Kako vzpostavim “drugo linijo kontrole”?
- 📌 **Strah:** napačen nasvet = profesionalna škoda

3. ZANESLJIVOST REZULTATOV

#	Tipično vprašanje	Tveganje	Kaj gre narobe	Rešitev	Dokaz
11	Kako zanesljivi so odgovori?	napačen nasvet	napačna interpretacija	dvojna kontrola	validacijski list
12	Ali AI halucinira vire?	neobstoječa sodna praksa	lažni citati	preverjanje virov	checklist
13	Napačni členi zakonov?	materialnopravna napaka	napačna uporaba	primarni vir = zakon	citati UR. lista
14	Kako validiram rezultat?	strokovna napaka	zaupanje modelu	4-korak verifikacija	zapisnik
15	Kako vzpostavim 2. linijo kontrole?	enojna presoja	spregled napak	peer review	podpis

4. DOKAZLJIVOST IN REVIZIJSKA SLED

- To je bistvo za pravno/davčno stroko.
- Kako dokumentiram, da sem AI uporabil pravilno?
- Kako shranim prompt, vire, verzijo modela?
- Kako dokažem metodologijo presoje (ex ante)?
- Ali je rezultat ponovljiv (reproducibility)?
- Ali lahko AI postane del notranjih kontrol (COSO/ISO 31000)?
- 📌 **Strah:** "ne morem dokazati, kako sem do odločitve prišel"

4. DOKAZLJIVOST / REVIZIJSKA SLED

#	Tipično vprašanje	Tveganje	Kaj gre narobe	Rešitev	Dokaz
16	Kako dokumentiram uporabo?	nepreizkusljivost	ni sledi	logbook	dnevnik
17	Kako shranim prompt/vir/verzijo?	nereproducibilnost	drug rezultat	arhiv promptov	repozitorij
18	Kako dokažem metodologijo ex ante?	arbitrarnost	brez strukture	standardni postopek	SOP
19	Ali je rezultat ponovljiv?	nepredvidljivost	različni izidi	template prompti	knjižnica
20	Ali je AI del notranjih kontrol?	revizijsko tveganje	brez KPI	integracija v COSO	kontrolna mapa

5. PROFESIONALNI STANDARDI IN ETIKA

- Zelo specifično za odvetnike/davčne svetovalce.
- Ali je uporaba AI skladna s poklicno etiko?
- Ali moram stranki razkriti, da sem uporabil AI?
- Ali AI zmanjšuje ali zvišuje standard skrbnosti?
- Kje je meja med pomočjo orodja in prepovedanim avtomatizmom?

5. ETIKA

#	Tipično vprašanje	Tveganje	Kaj gre narobe	Rešitev	Dokaz
21	Ali je uporaba skladna z etiko?	disciplinski postopek	prepovedana raba	etični pravilnik	dokument
22	Ali moram razkriti uporabo AI?	zavajanje stranke	prikrita raba	transparentnost	klavzula
23	Ali AI znižuje standard skrbnosti?	malomarnost	prepis	obvezna presoja	zapis
24	Kje je meja avtomatizma?	deprofesionalizacija	brez razmišljanja	AI kot pomočnik	politika

- 📁 **Strah:** disciplinski postopek zbornice

6. PROCESNO-PRAVNI VIDIK (uporabnost v postopkih)

- Zelo relevantno za odvetnike.
- Ali lahko AI pripravi procesne vloge?
- Ali sodišča sprejemajo AI analize?
- Ali je AI dopusten kot strokovna podpora (expert tool)?
- Kako zagotoviti, da dokument ni “preveč generičen” ali neverodostojen?
- Ali lahko AI pomaga pri dokaznem standardu (npr. analitika sodne prakse)?
- 📁 **Strah:** izguba kredibilnosti pred sodiščem

6. PROCESNO-PRAVNI VIDIK

#	Tipično vprašanje	Tveganje	Kaj gre narobe	Rešitev	Dokaz
25	Ali AI lahko piše vloge?	slaba kakovost	generični tekst	prilagoditev	verzije
26	Ali sodišča sprejemajo AI analize?	kredibilnost	zavrnitev	strokovna utemeljitev	citati
27	Ali je AI dopusten kot orodje?	procesni ugovor	napačna uporaba	AI kot pomočnik	metodologija
28	Kako preprečiti generičnost?	neverodostojnost	copy-paste	personalizacija	primerjava
29	Ali AI pomaga dokaznemu standardu?	napačna teža	napačne statistike	analitična podpora	priloge

7. EKONOMIKA IN POSLOVNI MODEL

- Zlasti za svetovalce in računovodje.
- Ali AI znižuje stroške ali samo ustvarja nove?
- Ali stranke pričakujejo nižje cene, ker uporabljamo AI?
- Kako obračunati AI delo (čas, licenca, know-how)?
- Ali AI ogroža delovna mesta ali povečuje produktivnost? Kaj pa če je posledica uporaba AI-ja večja »količina dela«?
- Kje je realna konkurenčna prednost?
- 🖱️ **Strah:** razvrednotenje storitve

7. EKONOMIKA

#	Tipično vprašanje	Tveganje	Kaj gre narobe	Rešitev	Dokaz
30	Ali AI znižuje stroške?	napačna kalkulacija	podcenjena storitev	analiza ROI	finančni izračun
31	Ali stranke pričakujejo nižje cene?	cenovni pritisk	razvrednotenje	obračun ekspertize	cenik
32	Kako obračunati AI delo?	spor s stranko	»to je avtomatika«	metodološki obračun	pogodba
33	Vpliv na delovna mesta?	kadrovsko tveganje	odpor zaposlenih	usposabljanje	plan
34	Kje je konkurenčna prednost?	stagnacija	brez diferenciacije	specializirani agenti	KPI

8. ORGANIZACIJSKI VIDIK (uvredba v prakso)

- Operativna vprašanja.
- Kdo v pisarni sme uporabljati AI?
- Ali potrebujemo interni pravilnik?
- Kako izobraziti zaposlene?
- Katere naloge so varne za AI, katere ne?
- Kako preprečiti “divjo uporabo” (shadow AI)?
- 🖱️ **Strah:** izguba nadzora nad procesi

8. ORGANIZACIJSKI VIDIK

#	Tipično vprašanje	Tveganje	Kaj gre narobe	Rešitev	Dokaz
35	Kdo sme uporabljati AI?	kaos	nenadzorovana raba	pooblastila	seznam
36	Ali potrebujemo pravilnik/izobraževanje/naloge?	shadow AI	neskladnost	interni pravilnik + delitev nalog	dokumentacija

9. STRATEŠKO VPRAŠANJE (prihodnost poklica)

- To pride malo kasneje, a je močno.
- Ali bo AI nadomestil del mojega dela?
- Katere naloge bodo avtomatizirane?
- Kaj bo ostalo izključno človeško (presoja, odgovornost, etika)?
- Kako postanem "AI-povečan strokovnjak", ne "odvečen"?
- 📌 **Strah:** zastarelost

9. STRATEŠKO VPRAŠANJE (prihodnost poklica)

#	Tipično vprašanje	Ključno tveganje	Kaj gre narobe v praksi	Rešitev (metodika)	Dokaz / revizijska sled
37	Ali bo AI nadomestil del mojega dela?	strateška zastarelost	izguba storitev / prihodkov	analiza portfelja nalog (AI vs človek)	matrika nalog
38	Katere naloge bodo avtomatizirane?	napačna alokacija časa	strokovnjak dela rutino	razvrstitev: avtomatizirati / nadzorovati / presojati	seznam procesov
39	Kaj ostane izključno človeško (presoja, odgovornost, etika)?	deprofesionalizacija	slepo zanašanje na AI	definicija "human-only tasks"	interni standard
40	Kako postanem AI-povečan strokovnjak?	izguba konkurenčnosti	stagnacija znanja	usposabljanje + lastni agenti + specializacija	KPI produktivnosti

II. Hitri pregled - izobraževanje ChatGPT TAXIN VS Matrika vprašanj

Spodnja matrika podaja orientacijski pregled povezave med tipičnimi strokovno-pravnim vprašanji, ki se pojavljajo pri uporabi umetne inteligence, in posameznimi stopnjami izobraževanja AI ChatGPT TAXIN.

Namen pregleda ni podrobna razlaga vsebine posameznega programa, temveč jasna opredelitev, **na kateri ravni usposobljenosti se posamezna področja tveganj sistematično obravnavajo.**

Programi so zasnovani postopno:

- Hitri osnovni program zagotovi zgolj osnovno zavedanje ključnih tveganj in minimalna pravila varne uporabe,
- Osnovni program omogoči samostojno, operativno in strokovno varno uporabo AI pri delu posameznika,
- Stopnja I znanje nadgradi v smeri standardizacije postopkov in implementacije AI v procese organizacije,
- Stopnja II pa predstavlja sistemsko integracijo AI v upravljanje, notranje kontrole in dokazljivo skladnost po standardih MPDN-RS:26.

Matrika zato prikazuje, **kateri program na kateri ravni odgovarja na posamezne skupine vprašanj** in tako določa realne meje ter obseg uporabe AI v praksi.

HEAT-MAP : področja 1–9 × program

#	Področje vprašanj	Hitri	Osnovni	Stopnja I	Stopnja II
1	ODGOVORNOST	H	O	S1	S2
2	ZAUPNOST / GDPR	H	O	S1	S2
3	ZANESLJIVOST rezultatov	H+	O+	S1	S2
4	DOKAZLJIVOST / revizijska sled	—	O	S1	S2
5	ETIKA / poklicni standardi	—	O	S1	S2
6	PROCESNO-PRAVNI vidik	—	O	S1	S2
7	EKONOMIKA / poslovni model	—	H	S1	S2
8	ORGANIZACIJA / uvedba v prakso	—	H	S1	S2
9	STRATEŠKI razvoj poklica	—	—	O	S2

Legenda

H = Hitri osnovni (135 min)

O = Osnovni (15 h)

S1 = Stopnja I (15 h)

S2 = Stopnja II (projekt / po dogovoru)

— = ni pokrito

H+ / O+ = poudarjeno (večji delež vsebine znotraj stopnje)